Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

19. prosince 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Azylová politika – Směrnice 2013/32/EU – Společná řízení pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany – Žádost o mezinárodní ochranu – Důvody nepřípustnosti – Článek 2 písm. q) – Pojem ‚následná žádost' – Článek 33 odst. 2 písm. d) – Odmítnutí žádosti o mezinárodní ochranu členským státem jako nepřípustné z důvodu zamítnutí předchozí žádosti podané v jiném členském státě nebo z důvodu zastavení řízení o předchozí žádosti jiným členským státem"

Ve spojených věcech C-123/23 a C-202/23 [Khan Yunis a Baabda] [i],

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Verwaltungsgericht Minden (Správní soud v Mindenu, Německo) ze dne 28. října 2022, došlými Soudnímu dvoru dne 1. března 2023 (C-123/23) a dne 28. března 2023 (C-202/23), v řízeních

N. A. K.,

E. A. K.,

Y. A. K. (C-123/23),

M. E. O. (C-202/23)

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení: I. Jarukaitis, předseda čtvrtého senátu vykonávající funkci předsedy pátého senátu, D. Gratsias (zpravodaj) a E. Regan, soudci,

generální advokát: N. Emiliou,

za soudní kancelář: A. Juhász-Tóth, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. února 2024,

* Jednací jazyk: němčina.

[i] Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za německou vládu: J. Möller, A. Hoesch a R. Kanitz, jako zmocněnci,

– za francouzskou vládu: R. Bénard a J. Illouz, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: A. Azéma, J. Hottiaux, B. Schima a J. Vondung, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. června 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60) ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice.

2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci dvou sporů mezi N. A. K., E. A. K. a Y. A. K. (věc C-123/23), jakož i M. E. O. (věc C-202/23) na straně jedné a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Německo) na straně druhé ohledně legality dvou rozhodnutí Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky, Německo) (dále jen „Spolkový úřad“), kterými byly jejich žádosti o azyl odmítnuty jako nepřípustné.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2011/95/EU

3 Článek 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9), nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí

a) ‚mezinárodní ochranou‘ postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);

b) ‚osobou požívající mezinárodní ochrany‘ osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany ve smyslu písmen e) a g);

[…]

d) ‚uprchlíkem' státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit a na kterou se nevztahuje článek 12;

e) ‚postavením uprchlíka' uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za uprchlíka;

f) ‚osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu' státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která nesplňuje podmínky pro uznání za uprchlíka, ale u které existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se vrátila do země svého původu, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti do země svého dosavadního pobytu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu uvedenou v článku 15, a na kterou se nevztahuje čl. 17 odst. 1 a 2, přičemž tato osoba nemůže nebo vzhledem ke shora uvedené hrozbě nechce přijmout ochranu dotyčné země;

g) ‚statusem doplňkové ochrany' uznání státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti členským státem za osobu, která má nárok na doplňkovou ochranu;

h) ‚žádostí o mezinárodní ochranu' žádost o ochranu členským státem podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že žadatel usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, a ve které nežádá výslovně o jinou formu ochrany, jež nespadá do oblasti působnosti této směrnice a o niž lze požádat samostatně;

[…]“

Směrnice 2013/32

4 Bod 13 odůvodnění směrnice 2013/32 uvádí:

„Sbližování pravidel pro řízení o přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany by mělo napomoci omezení dalšího pohybu žadatelů o mezinárodní ochranu mezi členskými státy způsobeného rozdíly v právních rámcích a vytvořit odpovídající podmínky pro uplatňování směrnice [2011/95] v členských státech.“

5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“, zní takto:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

b) ‚žádostí o mezinárodní ochranu' nebo ‚žádostí' žádost o ochranu členským státem učiněná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že žadatel usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, a ve které nežádá výslovně o jinou formu ochrany, jež nespadá do oblasti působnosti směrnice [2011/95] a o niž lze požádat samostatně;

[…]

e) ‚pravomocným rozhodnutím' rozhodnutí, zda je státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti přiznáno postavení uprchlíka nebo doplňková ochrana na základě směrnice [2011/95] a které již nepodléhá opravnému prostředku podle kapitoly V této směrnice bez ohledu na to, zda takový opravný prostředek vede k tomu, že žadateli může být až do rozhodnutí o opravném prostředku dovoleno setrvat v dotyčném členském státě;

f) ‚rozhodujícím orgánem' kvazisoudní nebo správní orgán členského státu příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a příslušný k přijímání rozhodnutí v prvním stupni v těchto případech;

[…]

q) ‚následnou žádostí' další žádost o mezinárodní ochranu, která byla učiněna po přijetí pravomocného rozhodnutí o předchozí žádosti, včetně případů, kdy žadatel vzal svou žádost výslovně zpět, a případů, kdy rozhodující orgán po konkludentním zpětvzetí odmítl žádost podle čl. 28 odst. 1."

6 Článek 6 uvedené směrnice, nadepsaný „Přístup k řízení", stanoví:

„1. Učiní-li určitá osoba žádost o mezinárodní ochranu u orgánu, který je podle vnitrostátního práva příslušný k registraci této žádosti, provede se tato registrace do třech pracovních dnů od učinění žádosti.

Pokud je žádost o mezinárodní ochranu učiněna u jiných orgánů, u nichž je pravděpodobné, že budou takové žádosti dostávat, ale nejsou podle vnitrostátního práva příslušné k jejich registraci, členské státy zajistí, aby byla registrace provedena do šesti pracovních dnů od učinění žádosti.

[…]

2. Členské státy zajistí, aby osoba, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, měla příležitost podat žádost co možná nejdříve. Pokud žadatel této příležitosti nevyužije, může členský stát odpovídajícím způsobem použít článek 28 této směrnice.

[…]"

7 Článek 28 téže směrnice, nadepsaný „Postup v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti“, stanoví:

„1. Existuje-li důvod se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu vzal konkludentně svou žádost zpět nebo od ní odstoupil, zajistí členské státy, aby rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí v případě, že rozhodující orgán považuje žádost za nedůvodnou na základě přiměřeného posouzení její věcné stránky podle článku 4 směrnice [2011/95].

Členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že:

a) nereagoval na žádosti o poskytnutí údajů nezbytných pro žádost podle článku 4 směrnice [2011/95] nebo se nedostavil k osobnímu pohovoru podle článků 14 až 17 této směrnice, ledaže žadatel v přiměřené lhůtě prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit;

b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.

[…]

2. Členské státy zajistí, aby žadatel, který se opět ohlásí u příslušného úřadu poté, co bylo rozhodnuto zastavit posuzování jeho žádosti podle odstavce 1 tohoto článku, mohl požádat o opětovné otevření svého případu nebo mohl podat novou žádost, která nepodléhá postupům podle článků 40 a 41.

Členské státy mohou stanovit lhůtu nejméně devíti měsíců, po jejímž uplynutí nelze případ žadatele znovu otevřít nebo nelze k nové žádosti přistupovat jako k následné žádosti postupem podle článků 40 a 41. Členské státy mohou stanovit, že případ žadatele lze znovu otevřít pouze jednou.

Členské státy zajistí, aby v tomto případě nebyla osoba vyhoštěna v rozporu se zásadou nenavracení.

Členské státy mohou rozhodujícímu orgánu povolit, aby pokračoval v posuzování žádosti ve fázi, ve které bylo pozastaveno.

3. Tímto článkem není dotčeno nařízení [Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen ‚nařízení Dublin III‘)].“

8 Článek 33 směrnice 2013/32, nadepsaný „Nepřípustné žádosti“, stanoví:

„1. Kromě případů, kdy se žádost neposuzuje podle nařízení [Dublin III], nemusí členské státy posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle směrnice [2011/95], považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřípustnou.

2. Členské státy mohou považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou, pouze pokud:

[…]

d) žádost je následnou žádostí, v níž se neobjevily nebo nebyly žadatelem předloženy žádné nové skutečnosti či zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95], […]

[…]“

9 Článek 40 této směrnice, nadepsaný „Následné žádosti“, stanoví:

„1. Pokud osoba, která v členském státě požádala o mezinárodní ochranu, v témže členském státě předloží další údaje nebo učiní následnou žádost, členský stát posoudí tyto další údaje nebo prvky následné žádosti v rámci posuzování předchozí žádosti nebo v rámci přezkumu rozhodnutí, proti kterému byl podán opravný prostředek, pokud v tomto rámci mohou příslušné orgány vzít v úvahu a posoudit všechny prvky, na nichž se zakládají další údaje nebo následná žádost.

2. Pro účely rozhodnutí o přípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 33 odst. 2 písm. d) podléhá následná žádost o mezinárodní ochranu nejprve předběžnému posouzení, zda se objevily nebo byly žadatelem předloženy nové skutečnosti nebo zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95].

[…]

5. Pokud není následná žádost dále posuzována podle tohoto článku, považuje se za nepřípustnou podle čl. 33 odst. 2 písm. d).

[…]

7. Pokud osoba, na níž má být vykonáno rozhodnutí o přemístění podle nařízení [Dublin III], předloží další údaje nebo podá následnou žádost v přemisťujícím členském státě, příslušný členský stát, jak je definován v uvedeném nařízení, posoudí tyto údaje nebo následné žádosti podle této směrnice.“

10 Článek 41 uvedené směrnice, nadepsaný „Výjimky z práva setrvat v případě následných žádostí“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy mohou učinit výjimku z práva setrvat na jejich území, pokud osoba:

a) podala první následnou žádost, která není předmětem dalšího posouzení podle čl. 40 odst. 5, pouze proto, aby pozdržela nebo zmařila výkon rozhodnutí, které by vedlo k jejímu okamžitému vyhoštění z daného členského státu, nebo

b) učinila další žádost o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě po pravomocném rozhodnutí, jež považuje první následnou žádost za nepřípustnou podle čl. 40 odst. 5, nebo po pravomocném rozhodnutí, kterým se zamítá tato žádost jako nedůvodnou.

Členské státy mohou tuto výjimku učinit pouze za předpokladu, že se rozhodující orgán domnívá, že rozhodnutí o navrácení nepovede k přímému nebo nepřímému navrácení v rozporu se závazky daného členského státu vyplývajícími z mezinárodního práva nebo práva Unie.“

Nařízení Dublin III

11 Nařízení Dublin III podle jeho čl. 48 prvního pododstavce zrušilo nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06 s. 109), které podle svého článku 24 nahradilo Úmluvu o určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států Evropských společenství, podepsanou v Dublinu dne 15. června 1990 (Úř. věst. 1997, C 254, s. 1).

12 Nařízení Dublin III podle jeho článku 1, nadepsaného „Předmět“, stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, dále jen „příslušný členský stát“.

13 Součástí kapitoly II tohoto nařízení, nadepsané „Obecné zásady a záruky“, je článek 3, nadepsaný „Přístup k řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“, který v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.“

14 Článek 17 uvedeného nařízení, nadepsaný „Diskreční ustanovení“, v odstavci 1 prvním a druhém pododstavci stanoví:

„Odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.

Členský stát, který se rozhodl, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu podle tohoto odstavce, se stává příslušným členským státem a přebírá povinnosti s tím spojené. […]“

15 Článek 18 téhož nařízení, nadepsaný „Povinnosti příslušného členského státu“, zní takto:

„1. Členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen:

a) převzít za podmínek stanovených v článcích 21, 22 a 29 žadatele, který podal žádost v jiném členském státě;

b) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 žadatele, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu;

c) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost se posuzuje a která vzala svou žádost zpět a učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu;

d) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.

2. […]

V případech uvedených v odst. 1 písm. c), v nichž příslušný členský stát ukončil posuzování žádosti, která byla žadatelem vzata zpět předtím, než bylo vydáno rozhodnutí ve věci samé v první instanci, tento členský stát zajistí, aby žadatel měl právo požádat o dokončení posouzení své žádosti nebo podat novou žádost o mezinárodní ochranu, která není posuzována jako následná žádost ve smyslu ve směrnice [2013/32]. V těchto případech členské státy zajistí, aby bylo dokončeno posouzení žádosti.“

16 Článek 27 nařízení Dublin III, nadepsaný „Opravné prostředky“, v odstavci 1 stanoví:

„Žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.“

17 Článek 29 tohoto nařízení, nadepsaný „Další podmínky a lhůty“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Přemístění žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

[…]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.“

Německé právo

AsylG

18 Ustanovení § 26a Asylgesetz (zákon o azylu) (BGBl. 2008 I, s. 1798), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení (dále jen „AsylG“), nadepsaný „bezpečné třetí země“, v odstavci 2 stanoví:

„Mimo členské státy [Unie] jsou bezpečnými třetími zeměmi země uvedené v příloze I.“

19 Ustanovení § 29 AsylG, nadepsaného „Nepřípustné žádosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Žádost o azyl je nepřípustná, pokud:

[…]

5. se v případě následné žádosti ve smyslu § 71 nebo druhé žádosti ve smyslu § 71a nemá provést další azylové řízení.“

20 Ustanovení § 31 AsylG, nadepsaného „Rozhodnutí Spolkového úřadu o žádostech o azyl“, v odstavci 2 stanoví:

„V rozhodnutích o přípustných žádostech o azyl […] je třeba výslovně určit, zda má cizinec postavení uprchlíka nebo doplňkovou ochranu a zda je uznán za osobu s právem na azyl. […]“

21 Ustanovení § 71 AsylG, nadepsaného „Následná žádost“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud cizinec po zpětvzetí nebo pravomocném zamítnutí předchozí žádosti podá další žádost o azyl (následná žádost), nové azylové řízení se provede pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 až 3 Verwaltungsverfahrensgesetz [(zákon o správním řízení) (BGBl. 2003 I, s. 102, dále jen ‚VwVfG‘)]; k posouzení je příslušný Spolkový úřad.[…]“

22 Ustanovení § 71a AsylG, nadepsaného „Druhá žádost“, v odstavci 1 stanoví:

„Podá-li cizinec na spolkovém území žádost o azyl (druhou žádost) poté, co řízení o udělení azylu v bezpečné třetí zemi (§ 26a), pro kterou platí právní předpisy [Unie] o příslušnosti k vedení řízení o udělení azylu nebo se kterou o tom Spolková republika Německo uzavřela mezinárodní smlouvu, skončilo zamítnutím, vede se další řízení o udělení azylu pouze tehdy, je-li Spolková republika Německo příslušná k vedení řízení o udělení azylu a jsou-li splněny požadavky § 51 odst. 1 až 3 [VwVfG]; k posouzení je příslušný [Spolkový úřad].“

VwVfG

23 Ustanovení § 51 odst. 1 a 2 VwVfG stanoví:

„(1) Správní orgán na žádost dotčené osoby rozhodne o zrušení nebo změně správního aktu, který již nelze napadnout, pokud

1. po vydání správního aktu nastala změna skutkového nebo právního stavu, na kterém se akt zakládá, ve prospěch dotčené osoby;

2. jsou k dispozici nové důkazy, na jejichž základě by bylo vydáno rozhodnutí příznivější pro dotčenou osobu;

[…]

(2) Žádost je přípustná, pouze pokud se dotčená osoba nemohla důvodu pro obnovu řízení bez hrubého zavinění dovolat v předchozím řízení, zejména pomocí opravného prostředku.“

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

Věc C-123/23

24 N. A. K. je matkou a zákonnou zástupkyní nezletilých dětí E. A. K. a Y. A. K. Jsou Palestinci bez státní příslušnosti pocházejícími z Pásma Gazy. Podle svých tvrzení přicestovali do Německa dne 11. listopadu 2019 a dne 15. listopadu 2019 požádali o azyl. Jejich žádosti byly zaregistrovány dne 22. listopadu 2019. Na podporu těchto žádostí N. A. K. uvedla, že ona a její děti byly pronásledovány hnutím Hamás z důvodu politické činnosti jejího manžela. Kromě toho ji její rodiče chtěli donutit, aby děti odevzdala rodině manžela a aby se sama vrátila do domácnosti svých rodičů.

25 Z prohlášení N. A. K. a ze zjištění Spolkového úřadu vyplývá, že N. A. K. již předtím podala žádosti o azyl u příslušných orgánů Španělského království a Belgického království. Žádost o přijetí zpět, kterou Spolkový úřad zaslal příslušnému španělskému orgánu, tento orgán zamítl. Příslušné belgické orgány nebyly o přijetí zpět požádány.

26 V odpovědi na žádost Spolkového úřadu o informace příslušný belgický orgán dne 5. března 2021 uvedl, že žádost o mezinárodní ochranu, kterou N. A. K. podala dne 21. srpna 2018, byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 5. července 2019, proti němuž nebyl podán žádný opravný prostředek. Příslušný belgický orgán měl zejména za to, že nebylo věrohodně prokázáno, že by N. A. K. v zemi jejího původu hrozilo, že by v ní byla vystavena nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy.

27 Rozhodnutím ze dne 25. května 2021 Spolkový úřad zamítl žádosti N. A. K., E. A. K. a Y. A. K. o azyl v podstatě z důvodu, že se použije § 71a AsylG, a že nebyly splněny podmínky, které by mohly odůvodnit zahájení nového azylového řízení. Dne 9. června 2021 podali N. A. K., E. A. K. a Y. A. K. proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgericht Minden (Správní soud v Mindenu, Německo), který je předkládajícím soudem.

28 Tento soud uvádí, že z rozsudků ze dne 20. května 2021, L. R. (Žádost o azyl zamítnutá Norskem) (C-8/20, EU:C:2021:404), a ze dne 22. září 2022, Bundesrepublik Deutschland (Žádost o azyl zamítnutá Dánskem) (C-497/21, EU:C:2022:721), vyplývá, že takové ustanovení, jako je ustanovení § 71a AsylG, nelze použít v případě, že první žádost téže osoby o azyl byla zamítnuta třetím státem nebo jiným členským státem, než je ten, u něhož byla podána druhá žádost, který neuplatňuje směrnici 2011/95. Naproti tomu Soudní dvůr výslovně ponechal otevřenou otázku, zda se takovéto ustanovení může použít v případě, že první žádost o azyl byla zamítnuta jiným členským státem, který tuto směrnici uplatňuje. Tato otázka je přitom rozhodující pro výsledek sporu v původním řízení, protože v projednávané věci žadatelé nepředložili žádné nové skutečnosti nebo zjištění, které by mohly odůvodnit posouzení jejich žádosti v souladu s čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 a § 71a odst. 1 AsylG ve spojení s § 51 odst. 1 a 2 VwVfG.

29 V této souvislosti má předkládající soud za to, že pojem „následná žádost“ ve smyslu čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 zahrnuje rovněž případ žádosti o mezinárodní ochranu, která byla podána poté, co jiný členský stát Unie přijal pravomocné rozhodnutí o předchozí obdobné žádosti téhož žadatele, na takovouto žádost se tedy použije čl. 33 odst. 2 písm. d) této směrnice.

30 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Minden (Správní soud v Mindenu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice [2013/32] ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je třeba žádost o mezinárodní ochranu podanou v tomto členském státě odmítnout jako nepřípustnou, pokud byla žádost o mezinárodní ochranu, která byla předtím podána v jiném členském státě, tímto jiným členským státem pravomocně zamítnuta jako neopodstatněná?“

Věc C-202/23

31 M. E. O., libanonský státní příslušník, přicestoval dne 2. března 2020 do Německa a podal žádost o azyl, kterou Spolkový úřad zaregistroval dne 30. dubna 2020. Z šetření, které tento Úřad provedl, vyplynulo, že M. E. O. před svým vstupem do Německa požádal o mezinárodní ochranu v Polsku.

32 Dopisem ze dne 29. dubna 2020 souhlasily polské orgány s tím, že M. E. O. přijmou zpět. Rozhodnutím ze dne 25. června 2020, které bylo M. E. O. doručeno dne 1. července 2020, odmítl Spolkový úřad jeho žádost o azyl jako nepřípustnou a nařídil jeho vyhoštění do Polska. M. E. O. podal proti tomuto rozhodnutí žalobu spolu s návrhem na vydání předběžného opatření. Posledně uvedený návrh byl zamítnut dne 31. července 2020. Z informací poskytnutých předkládajícím soudem však vyplývá, že rozhodnutí o vyhoštění M. E. O. do Polska nemohlo být vykonáno, třebaže nebylo možné konstatovat, že M. E. O. je na útěku ve smyslu čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III.

33 Dne 2. února 2021 zrušil Spolkový úřad rozhodnutí ze dne 25. června 2020 s odůvodněním, že uplynula lhůta pro přemístění M. E. O. do Polska. V odpověď na žádost Spolkového úřadu o informace polské orgány sdělily, že řízení zahájené v Polsku na základě žádosti o mezinárodní ochranu, kterou podal M. E. O., bylo zastaveno dne 20. dubna 2020 z důvodu, že M. E. O. pobýval v Německu. Předkládající soud uvádí, že podle polských právních předpisů mohlo být toto řízení na žádost M. E. O. znovu otevřeno do devíti měsíců od jeho zastavení, to znamená do 20. ledna 2021.

34 Rozhodnutím ze dne 14. července 2021 odmítl Spolkový úřad žádost M. E. O. o azyl jako nepřípustnou a nařídil jeho vyhoštění do Libanonu. Dne 27. července 2021 podal M. E. O. proti tomuto rozhodnutí žalobu k předkládajícímu soudu. Ten rozhodnutím ze dne 31. srpna 2021 pozastavil výkon rozhodnutí o vyhoštění.

35 Předkládající soud uvádí, že vzhledem ke skutkovým okolnostem v původním řízení jsou splněny podmínky pro použití § 71a AsylG, žádost M. E. O. o azyl by proto měla být odmítnuta jako nepřípustná. Předkládající soud má totiž za to, že toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že se použije v případě, že azylové řízení v bezpečné třetí zemi ve smyslu § 26a AsylG bylo ke dni přenesení příslušnosti k vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III na Spolkovou republiku Německo zastaveno. Tak je tomu v projednávané věci, protože lhůta pro znovu otevření řízení o žádosti M. E. O. o mezinárodní ochranu v Polsku uplynula dne 20. ledna 2021, kdežto Spolková republika Německo se stala příslušnou k vyřízení

žádosti M. E. O. o mezinárodní ochranu po uplynutí lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, která činí šest měsíců od vydání pravomocného rozhodnutí ze dne 31. července 2020 o návrhu M. E. O. na vydání předběžného opatření proti rozhodnutí, kterým se nařizuje jeho vyhoštění do Polska, tedy dne 31. ledna 2021.

36 Dále se v projednávané věci nepoužije ustanovení § 51 odst. 1 a 2 VwVfG, protože žádost o azyl podaná M. E. O. v Německu je založena na skutečnostech, které nastaly dříve, než opustil Libanon. Je přitom třeba předpokládat, že se M. E. O. při odůvodnění své žádosti o mezinárodní ochranu v Polsku opíral o stejné skutečnosti, nebo že tak alespoň mohl učinit, tyto skutečnosti proto nemohou být považovány za nové skutečnosti, které nemohl uplatnit bez závažného pochybení ze své strany.

37 Předkládající soud má však za to, že v případě, že by se ukázalo, že unijní právo brání takovému ustanovení, jako je § 71a AsylG, z důvodu, že novou žádost o mezinárodní ochranu nelze považovat za „následnou žádost“ ve smyslu čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32, pokud o předchozí žádosti téhož žadatele bylo vydáno pravomocné rozhodnutí jiným členským státem Unie, žalobě M. E. O. by bylo nutno vyhovět.

38 V případě, že novou žádost o mezinárodní ochranu lze kvalifikovat jako „následnou žádost“ ve smyslu tohoto čl. 2 písm. q) i za předpokladu, že řízení o předchozí žádosti téhož žadatele podané v jiném členském státě bylo tímto jiným členským státem zastaveno z důvodu, že žadatel v něm nepokračoval, si předkládající soud klade otázku, zda čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 brání tomu, aby byla nová žádost odmítnuta jako nepřípustná, pokud je ještě možné znovu otevřít řízení o předchozí žádosti. Pokud tomu tak je, předkládající soud si klade otázku, zda stanovení lhůty, ve které žadatel může podat návrh na znovu otevření řízení ve věci své předchozí žádosti, spadá do působnosti vnitrostátního práva, nebo do působnosti unijního práva, a pokud spadá do působnosti unijního práva, jakou lhůtu toto právo stanoví.

39 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Minden (Správní soud v Mindenu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice [2013/32] ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je třeba žádost o mezinárodní ochranu podanou v tomto členském státě odmítnout jako nepřípustnou, pokud žadatel již dříve podal v jiném členském státě žádost o mezinárodní ochranu a tento jiný členský stát zastavil řízení, protože žadatel odstoupil od žádosti podané v tomto členském státě?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku:

Musí být čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice [2013/32] ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je třeba žádost o mezinárodní ochranu podanou v tomto členském státě odmítnout jako nepřípustnou, pokud žadatel již dříve podal v jiném členském státě žádost o mezinárodní ochranu a tento jiný členský stát zastavil řízení, protože žadatel odstoupil od žádosti podané v tomto jiném členském státě, ačkoli tento jiný členský stát ještě může znovu otevřít azylové řízení v tomto jiném členském státě, pokud o to žadatel v tomto jiném členském státě požádá?

3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku:

Stanoví unijní právo, který den je při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu rozhodný pro určení, zda ještě lze znovu otevřít azylové řízení, které předtím bylo zastaveno v jiném členském státě, nebo se tato otázka řídí výlučně vnitrostátním právem?

4) V případě, že na třetí otázku bude nutno odpovědět v tom smyslu, že unijní právo obsahuje příslušná ustanovení:

Který den je podle ustanovení unijního práva při rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu rozhodný pro určení, zda ještě lze ještě lze znovu otevřít azylové řízení, které předtím bylo zastaveno v jiném členském státě?“

Řízení před Soudním dvorem

40 Ve věci C-123/23 předkládající soud požádal o přednostní projednání věci podle čl. 53 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora. Rozhodnutím ze dne 18. dubna 2023 rozhodl předseda Soudního dvora, že nejsou dány důvody pro vyhovění této žádosti.

41 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 10. května 2023 byly věci C-123/23 a C-202/23 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K otázce ve věci C-123/23

42 Podstatou otázky předkládajícího soudu ve věci C-123/23 je, zda čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout jako nepřípustnou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jehož předchozí žádost o mezinárodní ochranu podaná v jiném členském státě byla zamítnuta pravomocným rozhodnutím tohoto posledně uvedeného státu.

43 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je při výkladu ustanovení unijního práva třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí [rozsudek ze dne 28. října 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Vydávání a *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, bod 67 a citovaná judikatura].

44 Pokud jde zaprvé o znění čl. 33 odst. 2 směrnice 2013/32, který taxativně vyjmenování situace, kdy členské státy mohou žádost o mezinárodní ochranu považovat za nepřípustnou [rozsudek ze dne 20. května 2021, L. R. (Žádost o azyl zamítnutá Norskem), C-8/20, EU:C:2021:404, bod 31 a citovaná judikatura], je třeba připomenout, že písmeno d) tohoto ustanovení stanoví, že členské státy mohou vydat takovéto rozhodnutí, pokud tato žádost představuje „následnou žádost“, v níž se neobjevily nebo nebyly žadatelem předloženy žádné nové skutečnosti či zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95.

45 Pojem „následná žádost“ je definován v čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 jako „další žádost o mezinárodní ochranu, která byla učiněna po přijetí pravomocného rozhodnutí o předchozí žádosti“.

46 Tato definice tedy používá pojmy „žádost o mezinárodní ochranu“ a „pravomocné rozhodnutí“, které jsou rovněž definovány v článku 2 této směrnice, a to konkrétně v písmenech b) a e).

47 Pokud jde o pojem „žádost o mezinárodní ochranu“ nebo „žádost“, ten je definován v čl. 2 písm. b) směrnice 2013/32 jako žádost o ochranu „členským státem“ učiněná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že žadatel usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany ve smyslu směrnice 2011/95.

48 Pokud jde dále o pojem „pravomocné rozhodnutí“, ten je popsán v čl. 2 písm. e) směrnice 2013/32 jako rozhodnutí, zda je státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti přiznáno postavení uprchlíka nebo doplňková ochrana na základě směrnice 2011/95, které již nepodléhá opravnému prostředku podle kapitoly V směrnice 2013/32.

49 Je tedy nutno konstatovat, že znění čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s ustanoveními uvedenými v bodech 45 až 48 tohoto rozsudku nestanoví podmínku, podle níž by k tomu, aby mohla být kvalifikována jako „následná žádost“ a odmítnuta jako nepřípustná z důvodu neexistence nových skutečností nebo zjištění, musela být nová žádost o mezinárodní ochranu podána u orgánů téhož členského státu, který vydal pravomocné rozhodnutí o předchozí žádosti téhož žadatele.

50 Zadruhé je tento výklad podpořen kontextem tohoto ustanovení.

51 Článek 40 směrnice 2013/32, který podrobně upravuje postup pro posouzení následných žádostí, totiž v odstavci 7 mimo jiné stanoví, že pokud osoba, na níž má být vykonáno rozhodnutí o přemístění podle nařízení Dublin III, podá následnou žádost v přemisťujícím členském státě, tuto žádost posoudí příslušný členský stát ve smyslu uvedeného nařízení.

52 Z článku 17 odst. 1 nařízení Dublin III přitom vyplývá, že rozhodnutí o přemístění ve smyslu tohoto nařízení nelze vydat, pokud členský stát, v němž se dotyčná osoba nachází, sám posoudil žádost o mezinárodní ochranu podanou touto osobou, protože skutečnost, že tento členský stát provedl takovéto posouzení, má za následek, že se stal „příslušným členským státem“ ve smyslu uvedeného nařízení a již nemůže požádat o přemístění žadatele do jiného členského státu.

53 Z toho logicky vyplývá, že „následná žádost“ uvedená v čl. 40 odst. 7 směrnice 2013/32 je novou žádostí podanou v členském státě, který požádal o přemístění, poté, co členský stát, do kterého má být dotyčná osoba přemístěna, rozhodl o předchozí žádosti téhož žadatele. Toto ustanovení tedy potvrzuje, že pojem „následná žádost“, jak je definován v čl. 2 písm. q) této směrnice, zahrnuje i případ nové žádosti podané poté, co jiný členský stát rozhodl o předchozí žádosti téhož žadatele.

54 Článek 40 odst. 1 směrnice 2013/32, který odkazuje mimo jiné na možné podání „následné žádosti v témže členském státě“ osobou, která v členském státě požádala o mezinárodní ochranu, rovněž potvrzuje výklad uvedený v bodě 49 tohoto rozsudku. Pokud by totiž k tomu, aby žádost o mezinárodní ochranu mohla být kvalifikována jako „následná žádost“ ve smyslu čl. 2 písm. q) této směrnice, musela být tato žádost podána u příslušných orgánů téhož členského státu, který rozhodl o předchozí žádosti téhož žadatele, byl by odkaz uvedený v čl. 40 odst. 1 uvedené směrnice na následnou žádost podanou „v témže členském státě“ nadbytečný.

55 Zatřetí výklad čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 v tom smyslu, že členský stát může novou žádost o mezinárodní ochranu podanou žadatelem, jehož předchozí žádost byla zamítnuta pravomocným rozhodnutím vydaným v jiném členském státě, kvalifikovat jako „následnou

žádost“ a odmítnout jako nepřípustnou, pokud není podložena novými skutečnostmi nebo zjištěními, je rovněž v souladu s cílem omezit sekundární pohyb žadatelů o mezinárodní ochranu mezi členskými státy, který je cílem sledovaným touto směrnicí, jak vyplývá z bodu 13 jejího odůvodnění.

56 Jak totiž v podstatě uvedl generální advokát v bodech 82 až 84 svého stanoviska, výklad čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 v tom smyslu, že nová žádost o mezinárodní ochranu podaná u příslušných orgánů členského státu může být kvalifikována jako „následná žádost“ a odmítnuta jako nepřípustná z důvodu neexistence nových skutečností nebo zjištění pouze v případě, že předchozí žádost téhož žadatele byla zamítnuta pravomocným rozhodnutím, které bylo vydáno v témže členském státě, by mohl žadatele, jejichž žádosti o mezinárodní ochranu byly pravomocně zamítnuty příslušnými orgány členského státu, motivovat k přesunu do druhého, případně do třetího členského státu, aby v něm podali novou podobnou žádost v naději, že úplné posouzení této žádosti, které by podle tohoto výkladu musely provést orgány těchto jiných členských států, by vedlo k výsledku, který by byl pro ně příznivý.

57 Dále je třeba zdůraznit, že možnost odmítnout jako nepřípustnou novou žádost o mezinárodní ochranu, která není založena na nových skutečnostech nebo zjištěních, nebo takovéto skutečnosti či zjištění neuvádí, v případě, kdy předchozí žádost téhož žadatele byla zamítnuta rozhodnutím vydaným jiným členským státem, je v souladu se zásadou vzájemné důvěry mezi členskými státy, na které je podle judikatury Soudního dvora založen společný evropský azylový systém a která má v unijním právu zásadní význam, neboť umožňuje vytvoření a zachování prostoru bez vnitřních hranic [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2020, Minister for Justice and Equality (Žádost o mezinárodní ochranu v Irsku), C-616/19, EU:C:2020:1010, bod 48 a citovaná judikatura].

58 Kromě toho je třeba uvést, že výklad čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 uvedený v bodě 55 tohoto rozsudku je v souladu s judikaturou Soudního dvora vyplývající z rozsudku ze dne 22. září 2022, Bundesrepublik Deutschland (Žádost o azyl zamítnutá Dánskem) (C-497/21, EU:C:2022:721).

59 V tomto rozsudku Soudní dvůr sice rozhodl, že čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s jejím čl. 2 písm. q), jakož i s článkem 2 protokolu (č. 22) o postavení Dánska, který je připojen ke Smlouvě o EU a Smlouvě o FEU, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě jiného členského státu než Dánského království, která stanoví možnost odmítnout jako nepřípustnou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu článku 2 písm. b) této směrnice, kterou v tomto členském státě předloží státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jejichž předchozí žádost o mezinárodní ochranu předloženou v Dánském království posledně jmenovaný členský stát zamítl.

60 Jak však vyplývá z bodů 35 a 43 uvedeného rozsudku, Soudní dvůr odůvodnil tento výklad čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 zvláštním postavením, které má Dánské království na základě protokolu zmíněného v předchozím bodě, pokud jde o třetí část, hlavu V, Smlouvy o FEU, do níž spadají zejména politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví. Podle uvedeného protokolu se totiž směrnice 2011/95 na tento členský stát nevztahuje, takže žádost o mezinárodní ochranu podaná u příslušných orgánů uvedeného členského státu nemůže představovat žádost, kterou se „usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany“ ve smyslu směrnice 2011/95.

61 V bodě 46 rozsudku ze dne 22. září 2022, Bundesrepublik Deutschland (Žádost o azyl zamítnutá Dánskem) (C-497/21, EU:C:2022:721), Soudní dvůr zdůraznil, že výkladem čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32, který byl proveden v tomto rozsudku, není dotčena odlišná otázka, zda se pojem „následná žádost“ vztahuje na novou žádost o mezinárodní ochranu podanou v členském státě poté, co jiný členský stát než Dánské království zamítl pravomocným rozhodnutím předchozí žádost.

62 S ohledem na výše uvedené je třeba na otázku ve věci C-123/23 odpovědět, že čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout jako nepřípustnou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jehož předchozí žádost o mezinárodní ochranu podaná v jiném členském státě, který je vázán směrnicí 2011/95, byla zamítnuta pravomocným rozhodnutím posledně uvedeného státu.

K otázkám ve věci C-202/23

63 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Soudní dvůr může rovněž zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve svých otázkách neodkázal (rozsudek ze dne 15. července 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, bod 31 a citovaná judikatura).

64 Okolnost, že předkládající soud ve svých otázkách formálně odkázal na určitá konkrétní ustanovení unijního práva, totiž nebrání tomu, aby Soudní dvůr předkládajícímu soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozhodnutí věci v původním řízení užitečné, přičemž ze všech poznatků předložených tímto soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěží ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. dubna 2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, bod 50 a citovaná judikatura).

65 V projednávané věci z informací poskytnutých předkládajícím soudem, které byly shrnuty v bodech 31 až 35 tohoto rozsudku, vyplývá, že M. E. O. nejprve podal žádost o mezinárodní ochranu u polských orgánů a poté dne 2. března 2020 přicestoval do Německa a podal tam žádost o azyl, kterou Spolkový úřad zaregistroval dne 30. dubna 2020. Příslušný polský orgán mezitím dne 20. dubna 2020 zastavil řízení zahájené na základě žádosti podané M. E. O. z důvodu, že M. E. O. pobýval v Německu.

66 Spolkový úřad svým rozhodnutím ze dne 14. července 2021, o které se jedná ve věci C-202/23, odmítl žádost M. E. O. o azyl jako nepřípustnou z důvodu, že ke dni přenesení příslušnosti k rozhodnutí o žádosti M. E. O. o mezinárodní ochranu na Spolkovou republiku Německo podle čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III, to znamená ke dni 31. ledna 2021, již příslušný polský orgán pravomocným rozhodnutím podle čl. 28 odst. 1 směrnice 2013/32 zastavil řízení o předchozí žádosti tohoto žadatele o mezinárodní ochranu, protože uvedená žádost byla podle tohoto orgánu konkludentně vzata zpět.

67 Z toho vyplývá, že Spolkový úřad při odmítnutí žádosti M. E. O. o mezinárodní ochranu jako nepřípustné vycházel z předpokladu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti popsané v bodech 65 a 66 tohoto rozsudku, lze novou žádost M. E. O. o mezinárodní ochranu kvalifikovat jako „následnou žádost“ ve smyslu čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 a použít pro ni čl. 33 odst. 2 písm. d) této směrnice. Otázky položené ve věci C-202/23 vycházejí z téhož předpokladu.

68 V této souvislosti je třeba otázky položené ve věci C-202/23 přeformulovat a vycházet z toho, že podstatou těchto otázek předkládajícího soudu je, zda čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice jako nepřípustnou, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, který již podal žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, pokud byla nová žádost podána dříve, než příslušný orgán druhého členského státu rozhodl podle čl. 28 odst. 1 této směrnice o zastavení posuzování předchozí žádosti z důvodu jejího konkludentního zpětvzetí.

69 V této souvislosti je třeba připomenout, že čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 výslovně stanoví možnost kvalifikovat další žádost o mezinárodní ochranu jako „následnou žádost“, pokud je „učiněna“ po přijetí pravomocného rozhodnutí o předchozí žádosti ve smyslu čl. 2 písm. e) této směrnice, včetně případů, kdy žadatel vzal svou žádost výslovně zpět, a případů, kdy rozhodující orgán ve smyslu čl. 2 písm. f) uvedené směrnice po konkludentním zpětvzetí odmítl žádost podle čl. 28 odst. 1 této směrnice.

70 Článek 28 odst. 1 první pododstavec směrnice 2013/32 stanoví, že existuje-li důvod se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu vzal konkludentně svou žádost zpět nebo od ní odstoupil, zajistí členské státy, aby rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí v případě, že rozhodující orgán považuje žádost za nedůvodnou na základě přiměřeného posouzení její věcné stránky podle článku 4 směrnice 2011/95.

71 Článek 28 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) směrnice 2013/32 stanoví, že členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, pokud se zjistilo, že se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.

72 Kromě toho čl. 28 odst. 2 první pododstavec směrnice 2013/32 stanoví, že členské státy zajistí, aby žadatel, který se opět ohlásí u příslušného úřadu poté, co bylo rozhodnuto zastavit posuzování jeho žádosti podle odstavce 1 tohoto článku, mohl požádat o opětovné otevření svého případu nebo mohl podat novou žádost, která nepodléhá postupům podle článků 40 a 41 této směrnice. Podle čl. 28 odst. 2 druhého pododstavce uvedené směrnice mohou členské státy stanovit lhůtu nejméně devíti měsíců, po jejímž uplynutí nelze případ žadatele znovu otevřít nebo lze k nové žádosti přistupovat jako k následné žádosti postupem podle článků 40 a 41 této směrnice, členské státy mohou dále stanovit, že případ žadatele lze znovu otevřít pouze jednou.

73 I když čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 výslovně neuvádí situaci, kdy členský stát, ve kterém žadatel podal svou žádost o mezinárodní ochranu, rozhodl o zastavení posuzování této žádosti po jejím konkludentním zpětvzetí, nová žádost podaná po přijetí takovéhoto rozhodnutí může být rovněž kvalifikována jako „následná žádost“ ve smyslu tohoto ustanovení. Pokud by tomu tak nebylo, nebylo by totiž nutné v čl. 28 odst. 2 prvním pododstavci této směrnice stanovit, že nová žádost

podaná žadatelem, který se opět ohlásí u příslušného orgánu poté, co bylo rozhodnuto zastavit posuzování jeho žádosti podle odstavce 1 tohoto článku 28, nepodléhá postupům stanoveným v článcích 40 a 41 uvedené směrnice, které se týkají následných žádostí.

74 Ze samotného znění čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 však vyplývá, že nová žádost o mezinárodní ochranu podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, který již takovouto žádost podal, může být kvalifikována jako „následná žádost“ a odmítnuta jako nepřípustná podle čl. 33 odst. 2 písm. d) této směrnice pouze tehdy, pokud byla podána poté, co bylo přijato pravomocné rozhodnutí o této předchozí žádosti. Kvalifikace nové žádosti téhož žadatele jako „následné žádosti“ je proto vyloučena, pokud byla tato nová žádost podána před přijetím pravomocného rozhodnutí o předchozí žádosti tohoto žadatele.

75 V této souvislosti je třeba připomenout, že článek 6 směrnice 2013/32 rozlišuje mezi učiněním žádosti o mezinárodní ochranu, registrací této žádosti, kterou musí provést dotyčný členský stát na základě odst. 1 prvního a druhého pododstavce tohoto článku, a jejím podáním, které v zásadě vyžaduje, aby žadatel o mezinárodní ochranu vyplnil formulář stanovený za tímto účelem v souladu s odstavci 3 a 4 uvedeného článku [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. června 2020, Ministerio Fiscal (Orgán, u něhož je pravděpodobné, že bude dostávat žádosti o mezinárodní ochranu), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, body 87 a 93].

76 Jak již Soudní dvůr rozhodl, „učinění“ žádosti o mezinárodní ochranu nevyžaduje žádné administrativní formality, jelikož uvedené formality musí být dodrženy při „podání“ žádosti [rozsudek ze dne 25. června 2020, Ministerio Fiscal (Orgán, u něhož je pravděpodobné, že bude dostávat žádosti o mezinárodní ochranu), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, bod 93].

77 S ohledem na použití výrazu „učiněna“ v čl. 2 písm. q) směrnice 2013/32 je přitom třeba konstatovat, že pro účely kvalifikace žádosti o mezinárodní ochranu jako „následné žádosti“ ve smyslu tohoto ustanovení je relevantní pouze datum jejího učinění.

78 Kromě toho rozhodnutí rozhodujícího orgánu podle čl. 28 odst. 1 směrnice 2013/32 o zastavení posuzování žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu, že žadatel vzal konkludentně svoji žádost zpět, nelze považovat za pravomocné rozhodnutí ve smyslu čl. 2 písm. e) této směrnice, pokud má žadatel možnost požádat podle čl. 28 odst. 2 uvedené směrnice o opětovné otevření svého případu nebo podat novou žádost, která nepodléhá postupům podle článků 40 a 41 směrnice 2013/32. Novou žádost, kterou žadatel v této situaci podal, proto nelze kvalifikovat jako „následnou žádost“ ve smyslu čl. 2 písm. q) této směrnice a odmítnout ji jako nepřípustnou podle čl. 33 odst. 2 písm. d) uvedené směrnice.

79 V projednávané věci ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že M. E. O. podal německým orgánům žádost o azyl dne 2. března 2020, zatímco rozhodnutí příslušného polského orgánu o ukončení řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu podané polským orgánům bylo vydáno až 20. dubna 2020, a nadto toto řízení bylo možné znovu otevřít. Pokud tomu tak skutečně je, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, bude třeba dospět k závěru, že kvalifikace žádosti o azyl, kterou M. E. O. podal německým orgánům, jako „následné žádosti“ a odmítnutí této žádosti jako nepřípustné, protože M. E. O. nepředložil nové skutečnosti nebo zjištění týkající se jeho předchozí žádosti, není v souladu s ustanoveními čl. 2 písm. q) a čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32.

80 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba předkládajícímu soudu odpovědět, že čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice jako nepřípustnou, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, který již podal žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, pokud byla nová žádost podána dříve, než příslušný orgán druhého členského státu rozhodl podle čl. 28 odst. 1 této směrnice o zastavení posuzování předchozí žádosti z důvodu jejího konkludentního zpětvzetí.

K nákladům řízení

81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) Článek 33 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve spojení s článkem 2 písm. q) této směrnice

musí být vykládán v tom smyslu, že

nebrání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout jako nepřípustnou žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jehož předchozí žádost o mezinárodní ochranu podaná v jiném členském státě, který je vázán směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, byla zamítnuta pravomocným rozhodnutím posledně uvedeného státu.

2) Článek 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32 ve spojení s čl. 2 písm. q) této směrnice

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání právní úpravě členského státu, která stanoví možnost odmítnout žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) uvedené směrnice jako nepřípustnou, kterou v tomto členském státě podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, který již podal žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, pokud byla nová žádost podána dříve, než příslušný orgán druhého členského státu rozhodl podle čl. 28 odst. 1 této směrnice o zastavení posuzování předchozí žádosti z důvodu jejího konkludentního zpětvzetí.

Podpisy